

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/20/2020
Identifikačné číslo spisu:	3817203610
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3817203610.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 351 026, so sídlom Grösslingova č. 77, Bratislava, právne zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 853 186, so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, proti žalovanému: L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., H. K. Š. č. XXXX/XXA, t. č. ÚVV a ÚVTOS Ilava, o zaplatenie 26.054,97 eura s príslušenstvom, za účasti Občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo nám. č. 7, 811 02 Bratislava, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 13 Csp 33/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. apríla 2019 pod č. k. 17 Co 39/2018-151, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e v napadnutej časti rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25. apríla 2019 č. k. 17 Co 39/2018-151 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručitou Okresnému súde Prievidza dňa 02.03.2017 domáhal proti žalovanému, aby ho súd zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 26.054,97 eura s riadnym úrokom 6,99 % ročne zo sumy 26.054,97 eura od 29.06.2016 do zaplatenia a úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 26.054,97 eura od 29.06.2016 do zaplatenia a trovy konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o stavebnom sporení č. 32587336/7930 na cieľovú sumu 25.000,- eur. Ďalej uzavrel žalobca so žalovaným dňa 08.09.2015 zmluvu o úvere k č. účtu 32587336/7930 a poskytol žalovanému medziúver v zmysle VOP pre stavebné sporenie v sume 25.000,- eur pri úrokovej sadzbe 6,99 % ročne. Žalobca žalovanému finančné prostriedky poskytol a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami. Žalovanému bol zo strany žalobcu poskytnutý medziúver, ktorý mal slúžiť na preklenutie obdobia do pridelenia cieľovej sumy a vzniku nároku na riadny stavebný úver. Splátka medziúveru žalovaného predstavuje 217,50 eura. Žalovaný splácal poskytnutý úver do 08.03.2016, kedy uhradil poslednú splátku. Keďže žalovaný poskytnutý úver riadne nesplácal, bol písomnou výzvou na túto skutočnosť žalobcom upozornený. Žalovaný napriek výzve nedoplatok nesplátil a preto žalobca upozornil žalovaného písomnou výzvou zo dňa 25.05.2016, že v prípade, že nedoplatok neuhradí, môže žalobca požadovať okamžité splatenie celého zostatku úveru. Keďže žalovaný nerešpektoval ani túto písomnú výzvu, žalobca ho požiadal dňa 28.06.2016 o okamžité splatenie celého

zostatku úveru vo výške 26.054,97 eura. Žalovaný po okamžitom zosplatnení úveru nezaplatil žiadnu sumu (vklad/splátku). Zároveň si žalobca uplatňoval od žalovaného okrem zaplatenia dlžnej istiny 26.054,97 eura, aj zaplatenie riadneho úroku vo výške 6,99 % ročne zo sumy 26.054,97 eur od 29.06.2016 do zaplatenia a úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 26.054,97 eura od 29.06.2016 do zaplatenia.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 26.054,97 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 26.054,97 € od 29.06.2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu žalobcu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po právnej stránke odôvodnil aplikáciou § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 5, zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere zo dňa 08.09.2015 (ďalej len „OZ“), § 2 ods. 1 písm. a) a b), zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“). Pokiaľ išlo o zmluvný úrok 6,99 % ročne, ktorý uplatnil žalobca z nezaplatenej istiny 26.054,97 eura od 29.06.2016 do zaplatenia, súd žalobu v tejto časti zamietol. Mal preukázať, že strany sporu si dojednali zmluvný úrok 6,99% ako fixný úrok medziúveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého medziúveru. Vychádzajúc z toho, že išlo o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Súd pritom vychádzal z uznesenia IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania /R 59/1998, 4 Obo 143/1998/. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. ÚS SR v citovanom ustanovení konštatuje, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

4. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 25.04.2019 pod č. k. 17 Co 39/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. až III. Z obsahu podaného odvolania je zrejmé, že odvolanie žalovaného smeruje len proti prvému výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a to len proti lehote na plnenie, prípadne o povolení plnenia povinnosti v splátkach. Odvolací súd preto preskúmaval vec len z hľadiska uplatnenej odvolacej námietky žalovaného v časti výroku o splatnosti istiny s príslušenstvom, a preto vo zvyšnej časti napadnutého prvého výroku rozsudku súdu prvej inštancie tento nadobudol právoplatnosť. V danej veci bola medzi žalobcom a žalovaným dňa 08.09.2015 uzatvorená zmluva o stavebnom sporení na cieľovú sumu 25.000 eur, následne bola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému medziúver vo výške 25.000 eur s fixnou úrokovou sadzbou 6,99 % ročne. Dlžník sa zaviazal do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 6,99 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 217,50 eur. Dňom 28.06.2016 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a žiadal o okamžité splatenie celého zostatku úveru vo výške 26.054,97 eur. Súd po preskúmaní samotnej úverovej zmluvy dospel k záveru, že spĺňa všetky podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, žalovaný svoj dlh nijako nerozporoval, a preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi istinu vo výške 26.054,97 eur spolu s ním uplatneným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy odo dňa 29.06.2016 až do zaplatenia. Nepriznal však žalobcovi zmluvný úrok 6,99 % ročne po zosplatnení úveru. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd, opierajúc sa o už konštantnú judikatúru vyšších súdov - NS SR sp. zn. 4 Obo 143/98, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť, sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Odvolací súd poukázal v prvom rade na skutočnosť, že zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že zmluvné úroky a úroky z omeškania

sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je potrebné ich odlišovať. Zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. V prípade predčasného a mimoriadneho zosplatnenia úveru na základe jednostranného úkonu veriteľa (na základe slobodnej voľby veriteľa) dôjde k zmene pôvodne dohodnutého úverového vzťahu. V dôsledku takéhoto jednostranného úkonu veriteľa vznikne mu nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru, t. j. veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a obmedzenie možnosti produkovať zisk. Krajský súd uviedol, že je pravdou, že záver o neexistencii nároku na (nové) zmluvné úroky po zosplatnení úveru nevyplýva priamo z právnej vety rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, na ktoré poukázal súd prvej inštancie, to však neznamená, že súd nemôže podporne poukázať aj na časť odôvodnenia rozhodnutia iného súdu (hoci všeobecne právne nezáväznú), pokiaľ sám dostatočne vyargumentuje tam prezentovaný právny názor. V citovanom rozhodnutí obchodný senát NS SR jasne uviedol (hoci v inštrukcii pre súd prvej inštancie), že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, s ktorým názorom sa odvolací súd stotožňuje. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti úroku z omeškania 5,00 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 26.054,97 € od 29.06.2016 do zaplattenia a v zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa, t. j. úroku 6,99 % ročne zo sumy 26.054,97 € od 29.06.2016 do zaplattenia potvrdil.

5. Proti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa nároku na zmluvný úrok (o zaplattenie zmluvného úroku 6,99 % ročne z nezaplatennej istiny 26.054,97 € od 29.06.2016 do zaplattenia), žalobca podal dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, uviedol, že rozhodnutie krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci s tým, že tvrdenie prvostupňového ako aj odvolacieho súdu neobstojí, keďže neobstoja argumenty uvádzané ako dôvody takéhoto právneho názoru a na ňom založeného súdneho rozhodnutia. Podľa jeho názoru uvedené vyplýva z dohody o úrokoch, absencie právnej úpravy obmedzujúcej nárok veriteľa na zmluvný úrok momentom zosplatnenia dlhu ako aj negatívnych dôsledkov odopretia nárokov veriteľa na úrok po zosplatnení dlhu. V dovolaní podrobne rozobral nesprávnosť dôvodov okresného aj krajského súdu a uviedol rozhodovaciu prax českých súdov. Z uvedených dôvodov žalobca považoval rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj prvoinštančného súdu v dovolaní napadnutej časti zmluvného úroku po zosplatnení celej zostávajúcej istiny úveru za nesprávne. Žiadal rozhodnutia súdov oboch inštancií v dovolaní napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť v zrušenom rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný nevyužil právo vyjadriť sa k dovolaniu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech, ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b) CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné a preto je potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť v potvrdzujúcom výroku, ktorým bola žaloba v časti uplatneného zmluvného úroku vo výške 6,99 % ročne zo sumy 26.054,97 € od 29.06.2016 do zaplattenia zamietnutá (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

8. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť (i opodstatnenosť) podaného dovolania na základe ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP v zmysle, ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá dovolacím súdom doteraz vyriešená nebola.

9. Právne účinky dovolania nastávajú podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Prípustnosť dovolania treba preto posudzovať podľa stavu v čase jeho podania (8 Cdo 9/2019, 9 Cdo 24/2020). V posudzovanej veci žalobca v dovolaní zákonom zodpovedajúcim spôsobom zadefinoval relevantnú právnu otázku.

10. Pre vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP v súlade so zákonom platí, že ustanovenie § 432 ods. 2 CSP nemôže byť posudzované izolovane, ale v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Uvedené znamená, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP dovolateľ kvalifikovane zastúpený advokátom uvedie právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizuje ako podľa jeho názoru má odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť a zároveň ak má byť dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b), musí dovolateľ špecifikovať otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená nebola. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže odvolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a následne dôvodnosti) podaného dovolania. Ak tieto podmienky splnené nie sú, odvolací súd dovolanie odmietne podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

11. Dovolací súd pritom uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je daná len vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená ešte nebola. Naopak prípustnosť z dovolania nezakladá všeobecnú nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi) alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je správne. Žalobca videl otázku, ktorá dovolacím súdom ešte riešená nebola vo vzťahu k právnej otázke podľa, ktorej v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží zmluvný úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

12. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však je možné zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadväzovali. Žalobca v dovolaní poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, ktoré zdieľali jeho názor na zmluvné úroky po zosplatnení úveru ako aj rozhodovaciu prax českých súdov, kedy podľa názoru žalobcu tvrdenie prvostupňového i odvolacieho súdu, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky neobstojí, keďže v uvádzaných rozhodnutiach odvolacích súdov už táto právna otázka bola opakovane vyriešená tak, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží zmluvný úrok zistený vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

13. Predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdenie, či v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi naďalej patrí zmluvne dohodnutý úrok z istiny alebo má právo požadovať len úroky z omeškania. Podľa názoru odvolacieho súdu, veriteľovi nárok na úrok z úveru po jeho zosplatnení už nepatrí, a preto sa veriteľ môže od dlžníka domáhať popri plnení istiny už len úrokov z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Dovolateľ tomuto názoru oponoval a tvrdil, že veriteľovi po zosplatnení úveru nárok na zaplatenie zmluvne dohodnutých úrokov nezaniká a za obdobie po zosplatnení úveru má právo v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru na zmluvný úrok z istiny vo výške, akú pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

14. Vo vzťahu k nastolenej právnej otázke je nevyhnutné poznamenať, že v čase rozhodnutia dovolacieho súdu o podanom dovolaní v danej veci táto otázka už bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to v uznesení zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020, ktoré napokon bolo prijaté v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021 pod č. 5. Právna veta z tohto rozhodnutia znie: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok zistený vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“

14.1. Dovolací súd v tomto smere tiež poukazuje na body 15. až 18. odôvodnenia tohto rozhodnutia: „Z odôvodnenia vyplýva právny záver, že dohodnutie úrokov je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, t. j. zmluva o úvere teda nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (§ 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka), a že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z povinných náležitostí úverovej zmluvy

uviedenie doby jej trvania (§ 9 ods. 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch), čo znamená, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je vždy už pri svojom vzniku časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave týkajúcej sa právneho inštitútu úverov (vrátane spotrebiteľských úverov) explicitné stanovenie konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov avšak absentuje; v § 502 ods. 1 prvá veta Obchodného zákonníka sa uvádza len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Z uvedeného dovolací súd vyvodil, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výška v prípade omeškania dlžníka s platením úveru, nie je týmito právnymi predpismi modifikovaný ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Z toho potom vyplýva, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje žiadny rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou, totižto dlžník už disponuje a pokiaľ svoju zmluvnú povinnosť úver splácať riadne a včas porušil, nemôže z porušenia tejto povinnosti profitovať v tom smere, že sa celkom zbaví povinnosti platiť zmluvne dohodnuté úroky a ďalej ho bude zaťažovať len povinnosť platiť úroky z omeškania, ktoré sú spravidla nižšie ako zmluvne dohodnuté úroky. Tento záver je zároveň odrazom zásady nemo turpitudinem suam allegare potest, t. j. nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti (protiprávneho konania). Zosplatnenie je teda inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, pri realizácii, ktorého však podstata úverového vzťahu a jeho existencia stále zostáva zachovaná. Veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré aktuálne vo svojej dispozičnej sfére nemá, patrí dohodnutá odmena a záväzok dlžníka v podobe platenia tejto dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie mu k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký ako v čase jeho dojednania a veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, a to bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Dovolací súd sa v ďalšom zaoberal otázkou, dokedy (do ktorého momentu) je povinný dlžník platiť úroky zo spotrebiteľského úveru, ak sa s jeho plnením dostane do omeškania a veriteľ pristúpi k jeho zosplatneniu. Uviedol, že pre dlžníka - spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn., že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a odporuje ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi patrí úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“

15. Ešte pred prijatím tohto rozhodnutia v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR rovnako konzistentne dovolací súd rozhodoval v týchto veciach aj v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti

(porov. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 94/2019, sp. zn. 1 Cdo 208/2019, sp. zn. 2 Cdo 263/2019, sp. zn. 3 Cdo 35/2020, sp. zn. 5 Cdo 46/2020, sp. zn. 6 Cdo 56/2020, sp. zn. 7 Cdo 111/2019, sp. zn. 8 Cdo 66/2020, sp. zn. 9 Cdo 24/2020).

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné vysloviť, že dovolanie žalobcu z dôvodov uvedených v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP bolo dôvodné. Dovolací súd nemá žiadny relevantný dôvod sa od tohto právneho názoru v prejednávanej veci odkloniť. Namietanie nesprávneho právneho posúdenia uplatneného nároku na zmluvný úrok aj po zosplatnení spotrebiteľského úveru bolo dôvodné.

17. Z týchto dôvodov dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním v napadnutej časti - v zamietajúcom výroku, čo do zaplattenia úrokov z úveru poskytnutého na základe zmluvy o úvere (§ 449 ods. 1 CSP) a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. O trovách konania (pôvodného i dovolacieho) rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 1, 3 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.